

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Interpres Lectori.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

INTERPRES LE- CTORI.

NON omnino à scopo mihi aberrasse videntur illi, amice Lector, qui per reginam illam à dextris summi Regis adstantem, & varietate omnigena circumdatam, quam coloribus suis ad viuum peniculo Dauidi- *Psal. 44.* co depingit Spiritus sanctus, Ecclesiam Catholicam, Apostolicam, & Romanam arbitrantur designari. Hæc siquidem, ceu Regina quædam potentissima, suum hæcenus longè lateque per omnes terrarum oras, & incognita regionum imperium propagauit, & etiamnum sua quotidie, quemadmodum fide dignissimorum testimonio scriptisque litteris constat, per ignotas Europæis prouincias, & alio sub sole calentes victrix & gloriosa signa circumfert. Non immeritò porrò Reginam nominemus, quæ suæ auctoritatis potentia insurgentes in se aduersarios in sua cogit iura concedere, hæreticorum elidit audaciam, schismaticos etiam & perduelles suum iubet nutum agnoscere, ipsis denique infernalibus potestatibus ac demonibus terrori est: stant etenim, & perpetuò stabunt Redemptoris promissa; quibus portas inferi *Matth. 16.* minimè aduersus eam præualituras iam olim asseuerauit.

A dextris autem sponsi adstare dicitur, quòd præ alijs congregationibus & conuentibus, nec non præ Mosaica Synagoga, illi intima sit, carissima, & proxima, vt qui ad consummationem vsque sæculorum cum eadem se permanurum pollicitus sit, auxilio futurum, & ab insurgentibus obloquentium oppugnantiumve procellis vindicaturum: Ad eò vt, quamuis nutet, titubet, vacillet; persistet tamen, consistat, & inuicta emergat. Videmus enim, tametsi hoc illo loco paulatim deficere, nec non perire videatur, alio eam caput longè gloriosius iam oppressam extollere, vel, vbi eius hæcenus auditum non fuit nomen, ibi innotescere incipere, & in nouo longè felicius orbe oriri, quàm in cognito occidat infelicius. Verè igitur ipsa est, quæ ascendit de deserto innixa super dilectum suum: quæ de deserto inquantigilitatis & inculto horridoque ethnicorum senticæto, & hæreseos veprepto efflorescit, eius innixa & subnixâ potentia, à quo plantata, irrigata, & hæcenus conseruata est; etenim eius potentia attingit à fine vsque ad finem terrarum, & sub illius vnus nutu potentissimorum colla tyrannorum inuestuntur. Illam ergo qui intermorituram sperat hæreticus, aut metuit Catholicus, nã ille vel diuina ignorat promissa, vel de Altissimi ambigit potentia. Vigebit enim, & ætatem feret: quàm diu verò vigebit, numquam ei promissa illa di scolor deerit varietas, numquam multiplex illa muniõrum variegatio: nam, quàm diu si-cera illa & hierarchica stabit respublica, commodi eius non deficient administri, & quàm diu summi illius patris-familias domus persistabit incolumis, non deerunt diuersicolores (vnicolores tamen, & vnus linguæ) famuli, qui Domini honorem tueantur, nomen celebrent, potentiam dilatent, & aduersus obtrectantium calumnias vindicent. Hæc quippe ministrorum varietas, & officiorum distinctio ni foret, Babyloica familiam hanc occuparet confusio, merum chaos. Vt enim corpus vnum multa habet membra, & omnia quidem

P R Æ F A T I O.

Ephes. 4.

non vnum vsum habentia: sic & Ecclesia illa vna, quam ceu corpus anima, Sponsus illius Christus vegetat & informat, iam inde ab suo exordio in varia est administratorum functiones & operantium discrimina eleganter admodum interstincta, que quidem multiplex varietas non decus ei modò & splendorem adfert & ornamentum, verum etiam fructuosa est & utilis. Nec nostrâ duntaxat arate, sed abolitans etiam temporibus, & sub Ecclesiæ nascentis primordia eandem in ipsa functionum differentiam videre licuit. Sic enim ipse ad Ephesios scribit Apostolus: *Et ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem Pastores & Doctores, ad consummationem sanctorum, in opus ministerij, &c.* Apostolis siquidem primis illis morte sublatis successere alij, eodem fidei Christianæ propaganda, & per orbem terrarum Euangelij disseminandi studio ardoreque animati. Neque etiam Euangelistarum soli illi numerum explent, quos peculiari illo in Ecclesia dicimus nomine; sed & omnes illi, qui Euangelium vel priuatim in scholis, vel publicè pro concione interpretantur, quales nulla non fert vniuersitas & ciuitas. Doctorum verò nomen semper patuit in Ecclesia quam latissimè, nec vilo vniquam tempore hi desecere. Vt enim de veteribus illis tum Latinæ, tum Græcæ Ecclesiæ Patribus atque Episcopis nihil dicam, qui scriptis habitisque homilij, sermonibus, & concionibus eum fidem Christianam aduersus G. n. iles & hæreticos, quoad potuere, propugnarunt; tum etiam terras vitiorum fibras ac radices à Christianorum animis stirpitus euellendo, ad meliora eisdem studia traducere sunt conati; etiam exulcerato hoc sæculo nostro (quo & longè lateque laxatis inspunè habitis vagatur impietas, flagitiosa deinde vitiorum contagio, & intolerabilis aduersus summum Dei numen audacia, quo denique pestilens illa hærescos per omnes propemodum Europæ angulos vel iam dudum se insinuauit propago, vel occultis moliminibus atque artibus, quæ potest, prosperere allaborat) impigros nauosque diuina bonitas excitare Ecclesiæ suæ dignata est Ecclesiastas ac doctores, qui, ad vitæ sanctimoniam integritatemque accedente & doctrina & eloquentia non vulgari, per omnes Christiani orbis prouincias & enatas hæretes iugulant, & ad virtutum decus omni studio, totaque animi contentione & omnibus neruis proximum animare contendunt. Non hic eos intelligo, qui tam in remotis ac barbaris regionibus, quàm in Europa ad populum in suggestis agunt: sed eos, qui scriptis concionibus proximorum, qui in cathedra ipsos detonantes audire non potuere, commodis consulere student. Horum de numero Panigarola, Caracciolus, Mussus, Valderama, Granatensis, Costerus, aliaque cathedrarum decora, & Ecclesiastarum Principes, atque imprimis Bessæus hic noster, Condæi olim Principis, modò Christianissimi Galliarum Regis orator: quo quantum Lemouices ciue, Sorbonici Doctores Collega, ac primariæ Galliarum vrbes Ecclesiæ queant gloriari, cuius notius est, quàm vt pluribus hic à me sit opus commemorari. In quo eam dicendi vim notauimus & vbertatem, eam diuiniore doctrina, & reconditorum conceptuum abundantiam, eam quoque humanarum diuinarumque scientiarum varietatem, eam obscuriorum sacræ scripturæ locorum in omni propè sensu genere explicatorum copiam, eam deniq; in omnigena materia concionum diuersitatem, vt ille mihi vnus instar sit omnium, nec (quamquam aliorum labores ipse carpere nec possum, nec debeo, neve à scribendo quempiam deterere volo) in ipso quid quis desiderare queat. Si enim Ecclesiasticum, vt Catholicus Doctor, adstruat dogma, summus est; si controuersas in fide quæstiones enucleet, nullus id eo videtur posse facere disertius, solidius nullus; si litteralis, allegoricus, tropologicusque scripturæ sensus producendus, vnus ad hoc Bessæus non factus, sed natus apparet; si à vitijs deterreat, & ad virtutem quamcumque auditorem excitet, tanquam vmbra alij volitare, solus ipse sapere videtur. Ipsum igitur inexhaustum rerum omnium promptuarium, omnigenæ doctrinæ serinium, humanæ diuinæque scientiæ promuncondum, Catholice fidei hyperaspisten, & Caluinò-mastigem, denique sacrorum thesaurorum gazophylacem non iniuria appellauero. Neque vero vnicum id in tam numerosa conceptuum & concionum multitudine; vt qui suis vniuersas totius anni quantus quantus est Dominicas, Sanctorum tum publi-

P R Æ F A T I O.

publicorum, tum priuatorum aliquot festiuitates, tum Ven. Eucharistiæ Sacramenti Oñiduum sacra verni ieiunij & Aduentus Dominici tempora, habitis scriptisve concionibus condecorant. Quas qui legerunt, in his certus sum fore, vt prudentiam ac sanctimoniam discat ætas adolescentior, morum conformationem virilis, & Christianam vitæ terminandæ rationem senilis; vt suam Præsules ac Clerus, suam coniugatus ac caelebs vitæ cõponendæ formam inueniant, vt hæreticus & à fide deuus errorem, & eam, in qua versatur, caliginem ac dementia agnoscat; nutans verò ac fluctuans dubitare desinat; Catholicus denique in eadem confirmari, & errandi occasionem harum lectione à se amouere queat. E quibus quanta promanarit hætenus, & etiam hodie promanet utilitas, vel inde ad liquidum patet, cum quòd suis variè eas gentes loquentes linguas fecerint, suis Hispani, suis Germani, suis Itali, nos denique postliminio eas Latina ciuitate donauerimus; tum verò quòd iam quartam Latinam illarum editionem Typographus noster Colonienfis adornet, & quòd tuis, Lector, commodis velificetur, vno eas dupliciue tomo simul prelo subiecerit. Cuus tibi gratificandi studium, simul & opellam interpretis equi bonique consulas obsecro, ac si quid palato tuo subtiliori minus placuerit, pro tua benignitate ac candore equus rerum arbiter & estimator ignoscas. Vale. Colonie.

Agrippina: Kal. Martij, anno
M. DC. XX.

